

Verden trenger flere namdalinger

HANDLINGSPLAN 2022

NAMDAL
REGIONRÅD

Verden trenger flere namdalinger

Namdalen skal være en stolt og attraktiv region, der vi skaper nye løsninger og framtidens arbeidsplasser

Rekruttering og kompetanse for fremtiden

Namdalen er en framtidsretta region der kompetanse og forskning er tilgjengelig og nært

Gode naturgitte vilkår for vekst og verdiskaping

I Namdalen spiller vi på lag med næringslivet og har sterke og mangfoldige arbeidsmarkeder

Gode og framtidsrettede helse- og beredskapstjenester

Gjennom godt samarbeid og innovativt arbeid skal Namdalen være en region med de beste og mest moderne distriktshelsetjenestene i landet

Testpilot

Testpilot er vårt strategiske verktøy for å nå målene i strategiplanen.

Gjennom Testpilot vil Namdalen være en region for å prøve ut nye løsninger. Det er et offensivt grep for å styrke regionen i møte med morgendagens utfordringer og sikre løsninger som er tilpasset våre innbyggers behov. På en lang rekke områder i samfunnet er det behov for nye innovative løsninger, som er av betydning for både innbyggere, næringsliv og samfunnet for øvrig.

Derfor ønsker vi at Namdalen skal bli en testregion – både regionalt og nasjonalt. En region som tør å teste ut nye løsninger og finne framtidens svar.

Namdalen er godt egnet til å være en nasjonal testregion fordi:

- Vi er en representativ distriktsregion - våre resultater er interessante for hele distrikts-Norge.
- Vi har et godt og tillitsbasert samarbeid etablert og testet over tid.
- Vi har et felles utviklingsfond som gir oss finansielle muligheter.

I denne handlingsplanen prioriteres prosjekter innenfor de ulike satsningsområdene, der testpiloter kan være et aktuelt tiltak.

Rekruttering og Kompetanse for fremtiden

Namdalen er en framtidretta region der kompetanse og forskning er tilgjengelig og nært.

Innspill til testpiloter fra Namdalstinget

- Kortreist kontor og utdanning
- Testprosjekter i de videregående skolene
- Pendlerkontor
- Nye løsninger for desentralisert utdanning
- Pilot med mer effektiv videregående skole
- Rekruttering gjennom innvandring
- Yrkeskunnskap i barnehage og skole
- "Arbeidstillatelseskontor" kommer rundt i kommunene.
- Nye modeller for inntak i videregående skoler

På dette område er det allerede i gang flere initiativ. Kompetansepilot vil være vårt verktøy i arbeidet, og viktig for å identifisere og utvikle nye tiltak sammen med blant andre Partnerskapet og Kompetanseforum.

Etablering av pendlerkontor er et spennende tiltak som vil tilrettelegge for at innbyggerne kan bo i Namdalen, men være tilknyttet arbeidsplasser andre steder i landet. Grong har allerede et prosjekt under utvikling, og regionrådet ser på muligheten for et fellesprosjekt med fylkeskommunen. Pendlerkontor vil være viktig for å legge nye statlige arbeidsplasser utenfor Oslo, som er en ambisjon i den nye regjeringsplattformen.

I arbeidet med Næringsvennlig region har omdømme og merkevarebygging pekt seg ut som et mulig fellesprosjekt. Styrking av regionens attraktivitet som bo og arbeidsregion er noe hele Namdalen bør stå sammen om – både private og offentlige aktører. Rapporten for Næringsvennlig region vil komme til behandling i representantskapet 4. april, og tiltak kan vurderes nærmere der.

For regionrådet kan det spesielt være aktuelt å jobbe med et større kunnskapsgrunnlag for å få god oversikt over hva som skal til for å lykkes med rekruttering og tilflytting til region.

PRIORITERINGER:

1. Det arbeides med å utvikle testpiloter med pendlerkontor i Namdalen.
2. Kompetansepilot følger videre opp initiativ for å:
 - Utvikle nye desentraliserte utdanningstilbud.
 - Styrke utdanningsinstitusjonene i regionen.
 - Tettere koble kommuner, bedrifter og forskningsmiljø.
 - Styrke etter og videreutdanning.
3. Regionrådet utreder muligheten for et felles arbeid med omdømme og attraktivitet i Namdalen.
4. Arbeide for at det etableres et lokalt utdanningscenter (utdanningshub) i Namdalen som beskrevet i Hurdals-erklæringen.

Gode naturgitte forhold for vekst og næringsutvikling

Namdalen er en region som spiller på lag med næringslivet og som består av sterke og mangfoldige arbeidsmarkeder

Innspill til testpiloter fra Namdalstinget:

- Statsforvalterfri sone i arealpolitikken
- Sirkulærøkonomi
- Hydrogenhub
- Digital næringsportal for Namdalen

Det er for tiden stor aktivitet i Bioøkonomiprojektet, og det arbeides med flere konkrete næringsinitiativ. Det er også et spennende potensiale med å etablere Namdalen som blå/grønn testarena, og dette vil bli fulgt opp videre.

Prosjektet Næringsvennlig region har avklart at det er et stort behov for å reetablere fagnettverk for det offentlige næringsapparatet, og mellom næringsapparatet og næringslivet. Det er nødvendige at regionrådet bidrar til dette, slik at vi styrker utviklingskraften i regionen.

Indre Namdal er i posisjon til å få et prosjekt med bygdevekstavtale, og regionrådet bør bidra til å utvikle dette. Ikke minst se på mulig tiltak som harmonerer med regionrådet strategi.

PRIORITERINGER:

1. Utvikle Namdalen som blå/grønn testarena gjennom Bioøkonomiprojektet.
2. Bidra til etablering og utvikling av bygdevekstavtale i Indre Namdal.
3. Være en medspiller for å utvikle reiseliv og kulturaktiviteter i Namdalen.
4. Videreutvikle matsatsningen ved å bidra til økt produksjon og omsetning av lokalmat.
5. Utvikle skogprosjekter som et verktøy for industribygging og næringsutvikling der.

Gode og framtidssrettede helse og beredskapstjenester

Gjennom godt samarbeid og innovativt arbeid skal Namdalen være en region med de beste og mest moderne helsetjenestene i landet.

- Nye modeller for praksis for helsestudenter
- Testpilot for psykisk helsevern på grunnskole og videregående
- Ambulerende helsetjenester eks. mammografi og røntgen
- Helsereiser
- Videobaserte tjenester
- Effektive distriktshelsetjenester – kommunikasjon og samhandling
- Prehospital testregion
- Velferdsteknologi

For å utvikle gode helse og beredskapstjenester er det viktig med et nært samarbeid mellom kommunene, Helse Nord-Trøndelag og Nord Universitet. Også her er det i Hurdalserklæringen ambisjoner som kan utvikles til konkrete tiltak for utprøving.

Namdalen har gode erfaringer med mobil røntgen. Det må vurderes å utvikle dette konseptet til å gjelde andre helsetjenester, som for eksempel mobil ultralyd. Det er planlagt et møte med helseforetaket for å vurdere dette nærmere.

Psykiatri er et annet fagområde der helseforetak og kommuner kan samarbeide om tiltak.

PRIORITERINGER:

- Det arbeides sammen med helseforetaket for å etablere nye desentraliserte distriktshelsetjenester etter modell av mobil røntgen.

Rammebetingelser

Namdalen skal ha rammebetingelser som ruster regionen i møte med morgendagens utfordringer

Innspill til testpiloter fra Namdalstinget:

- Mobilitet til sjøs
- Elektrifisering og autonomi i lufta
- Samkjøring
- Gods fra vei til sjøs
- Ladekompetanse
- Efly
- Drone for folk
- Testpiloter på offentlige anbudsprosesser
- Politibussen

Regionrådet arbeider med ny samferdselsstrategi for Namdalen, og den vil legges fram til behandling for rep.skapet i løpet av første halvår 2022. I den sammenhengen må det vurderes om vår region skal gå for et større bomprosjekt etter modell fra Fosenvegene for å løse store samferdselsoppgaver. Det bør også jobbe politisk med å få Lakseveg Nord definert som en statlig næringsveg der også nasjonale myndigheter bidrar med investeringer.

De fleste ideene for testpiloter er knyttet til samferdsel, og disse kan vurderes nærmere i samferdselsstrategien.

PRIORITERINGER:

- Det vedtas ny samferdselsstrategi.
- Det arbeides med å posisjonere Namdalen som testarena for ny teknologi på kortbane-nettet.
- Det vurderes en testpilot for offentlige anbudsprosesser i samarbeid med fylkeskommunen med formål å sikre mer innkjøp av lokalmat.

Organisering av regionrådet

Administrativt: Regionrådet har økonomisk ramme for to stillinger, og den ene har stått vakant siden 1. august 2021 i påvente av ny strategi. Det må nå vurderes om stillingen igjen skal bemannes eller om vakansen skal videreføres.

- En ny stilling for rådgiver sikrer bedre administrativ kapasitet til å følge opp regionrådets oppgaver, og gir mindre sårbarhet ved sykdom og fravær. En ny stilling trenger ikke nødvendigvis gjøres fast, men kan for eksempel være en trainee-stilling.
- Fortsatt vakanse gir mulighet til å kjøpe kompetanse – fortrinnsvis gjennom frikjøp av sakbehandlertid i kommunene. Dette kan gi både større fleksibilitet og faglig bredde enn en fast stilling.

Innherred regionråd er organisert med et sekretariat der alle kommuner er representert og samarbeider om saksframlegg og høringsuttalelser. Det er mulig å se på en tilsvarende løsning for regionrådet. Vi har det siste året i flere tilfeller hatt samarbeid om saksforberedelse der flere kommuner har deltatt, og dette kan utvikles videre.

PRIORITERING: Ledig stilling holdes fortsatt vakant.

Politisk: Satsningene i strategiplanen krever strategisk og målrettet arbeid opp mot politiske parti og regionale/nasjonale myndigheter. For å lykkes er det viktig at regionrådet arbeider koordinert og at alle ordførere deltar i dette arbeidet.

For å fordele arbeidet foreslås at leder og nestleder har ansvar for oppfølging av helhet, rammebetingelser og løpende drift. De øvrige ni ordførerne i rep.skapet fordeles i tre arbeidsgrupper – en for hvert av satsningsområdene i strategiplanen: Kompetanse, næring og helse.

Disse vil da fungere som arbeidsgrupper/styringsgrupper for sine områder, og være viktige støttespillere for administrasjonen i oppfølging av strategi og handlingsplan- og utvikling av testpiloter.

PRIORITERINGER:

- Ordførerne i rep.skapet fordeles i tre arbeidsgrupper: *Kompetanse, næring og rammebetingelser (samferdsel)*. Disse får ansvar for å følge opp strategi og handlingsplan innenfor sitt saksområde.
- Leder og nestleder har ansvar for å følge opp regionrådets løpende drift og område helse og beredskap.

Retningslinjer for NTE-fond

NTE-fondet er et sentralt virkemiddel for regionrådet, og fondets midler bør i hovedsak brukes til å understøtte aktiviteter og tiltak i strategien og handlingsplan. Slik vil fondet være et viktig redskap for at regionrådet skal nå sine mål.

NTE-fondet utgjør i dag 20 prosent av kommunenes utbytte fra NTE – oppad begrenset til 4,5 millioner kroner. I 2021 ble det overført 4 269 800 kroner fra namdalskommunene til for vårt felles utviklingsfond. Gode retningslinjer og en felles forståelse for bruken av midlene er nødvendig av flere grunner – ikke minst for å bevare legitimiteten for et felles utviklingsfond i eierkommunene.

Det foreslås at tre millioner kroner av den årlige bevilgningen øremerkes til bruk på testpilot-prosjekter. Dette vil gi regionrådet betydelig handlekraft til å være pådriver, initiativtaker og bidragsyter, slik strategien legger opp til. Med en slik avsetning kan regionrådet være med på tre til fem store prosjekter per år – noe som bør være et fornuftig ambisjonsnivå. Resten av fondet brukes til øvrige felles aktiviteter initiert av regionrådet. Eksempler på dette er for eksempel medlemskap i Ungt Entreprenørskap og Trøndelag Europakontor, som regionrådet betaler for kommunene i dag,

RETNINGSLINJER:

- Tre millioner kroner av årlig bevilgning i NTE-fondet avsettes til bruk på å finansiere testpilotprosjekter.
- NTE-fondet er ikke søkbart eksternt.
- NTE-fondet brukes på tiltak og aktiviteter initiert av regionrådet selv.
- NTE-fondet skal brukes som rådets egenandel i regionale prosjekter i samarbeid med andre aktører og instanser

Hurdalserklæringen

Regjeringsplattformen – Hurdalserklæringen – har satsninger og ambisjoner om ny politikk på flere områder. Mye av dette passer godt med regionrådets nye strategi og tenkning om testpilot. Det må prioriteres framover å avklare politisk hvilke konkrete muligheter den nye regjeringserklæringen gir for Namdalen. Nedenfor vises til prioriteringer i plattformen som alle kan følges opp med pilotprosjekter. (Listen er på ingen måte utfyllend):

- Lage en ny og forbedret handlingsplan for sirkulærøkonomi med konkrete og målrettede tiltak for å redusere avfall - og for å sikre økt gjenvinning- industri og handel basert på resirkulerte ressurser i Norge.
- Jobbe for at avfall håndteres og gjenvinnes lokalt eller regionalt heller enn å bli transportert over større avstander, og oppdatere forurensningsloven for å sørge for mer effektiv avfallshåndtering, slik at avfallet sorteres, videreføres og brukes på nytt som råstoff.
- Legge til rette for et økt kommunalt selvstyre med større grad av innovasjon.
- Videreutvikle kommunenes verktøykasse i natur og klimaarbeidet.
- Gjennomføre et taktskifte i digitaliseringen av offentlig sektor.
- Utrede et nasjonalt ungdomskort for kollektivtrafikk.
- Legge til rette for at ekspressbusser skal spille en viktig rolle i kollektivtilbudet.
- Utvikle nye og forbedrede modeller for kollektivtilbud i områder med spredt bosetting
- Sikre at alle elever i ungdomsskolen får tilbud om å velje arbeidslivsfag og minst eitt praktisk retta valfag, og gi elever moglegheit til å velje fleire praktiske og estetiske fag.
- Lansere ei reform for desentralisert utdanning over heile landet, blant anna gjennom lokale utdannings- senter som i hovudsak er eigde av fylka eller har samarbeidsavtaler med eksisterande institusjonar. Utdanningssentera skal få eit særleg ansvar for utdanning der folk bur, basert på lokale kompetanse- behov.
- Gjennomføre ei brei kompetansereform for arbeid- slivet og leggje fram ein langtidsplan for livslang læring.
- Greie ut korleis arbeidstakarar kan opparbeide ein rett til etter- og vidareutdanning.
- Gjere det meir attraktivt for universitet og høgskular å tilby kortare etter- og vidareutdanningstilbud og fjerne hindringar i finansieringssystemet.
- Evaluere effektane av nærpolitireforma og leggje fram ein konkret plan for å styrkje politiets nærvær i heile landet, inkludert omsynet til lokalt nærvær i byane, meir ressursar til politidistrikta og auka grun- nbemannning.
- Igangsetje eit pilotarbeid i form av nærttenestesenter, for auka tilgang til statlege tenester, til dømes ut- skrivning av pass og førarkort, og kort veg til tenester som juridisk rådgiving gjennom etablering av lokale servicetorg.
- Opprette polititenestestader i dialog med kommu- nane og politidistrikta på stader der det er eit lokalt ønske om det, og geografiske faktorar eller krimi- nalitetsbildet tilseier at det bør opprettast. Det skal opprettast 20 nye tenestestader, og arbeidet skal starte i 2022.
- Lage en strategi for utjevning av sosiale helseforsk- jeller og bekjempelse av ensomhet.
- Arbeide for å opprette flere distriktsmedisinske sen- tre, helsehus og intermedieære avdelinger slik at flere behandlingstilbud kan tilbys ute i kommunene.
- Utvikle og styrke det desentraliserte sykehustilbudet i Norge, flytte mer av den elektive virksomheten ut til lokalsykehus, og styrke den lokale akuttberedskapen.
- Legge frem en ny stortingsmelding om prehospitaltjenester som omfatter legevaktjenesten, respons- tider og en faglig standard for innholdet i ambulan- setjenesten.
- Sikre ambulanseberedskapen, særlig der det er lange avstander til sykehus
- Lage en ny opptrappingsplan for psykisk helse, med øremerkede midler, og hovedvekt på kommunale tjenester. Opptrappingen må sikre økt kapasitet i spesialisthelsetjenesten, hindre nedbygging av sengeplasser og gi en særskilt satsing på barne- og ungdomspsykiatrien og distriktspsykiatriske sentre.
- Sikre størst mulig grad av videreføring av våre naturressurser i Norge, slik at disse gir merverdier til samfunnet gjennom lengre verdikjeder, flere syssel- sette og større eksportinntekter.
- Lansere et eget pilotprogram for et bærekraftig rei- seliv, som støtter opp om lokal natur- og miljøforvalt- ning og utslippsfrie reiser til og fra norske reisemål.

- Vurdere hvordan staten kan sikre at en større del av verdiskapingen i mineralnæringen blir igjen lokalt og nasjonalt.
- Stimulere til auka produksjon og omsetnad av lokal-mat og -drikke og økologisk mat.
- Tilretteleggje for auka verdiskaping av kjøt og biprodukt og auka satsing på kulturfor midling og turisme basert på reindrift.
- Bruke Statskog som eit verktøy for industribygging og næringsutvikling der Statskog har eigedomar.
- Prøve ut en ordning der en begrenset andel av fremtidige havbrukstillatelse i en periode leies ut til sjømatindustrien for å bidra til helårlig industri.
- Styrke havbruksutdanningar i tråd med næringens behov på fagskole-, høgskole- og universitetsnivå.
- Legge til rette for at statlige ansatte kan jobbe desentralisert gjennom å innføre nærhetsprinsipper for statlig styring:
- Statlige virksomheter skal organiseres slik at kompetansen ligger så nært innbyggerne som mulig.
- Nye statlige arbeidsplasser skal legges utenfor Oslo, med mindre helt åpenbare grunner tilsier noe annet. Veksten innenfor eksisterende statlige arbeidsplasser skal fordeles mer rettferdig mellom by og land.
- Iverksette arbeidet med bygdevekstavtaler på utvalgte steder i landet.
- Utvikle regionvekstavtaler mellom staten, kommuner og regioner, som skal sikre utvikling og vekst i hele landet og langsiktige rammer for næringsliv, transport, bosetting, utdanning og velferd.
- Gi kommunene sterkere verktøy for å hjelpe folk inn i boligmarkedet
- Sette som mål at driften av landets flyplasser er fossilfri innen 2030, og legge til rette for at all innenriks flytrafikk blir utslippsfri.

PRIORITERING:

Regionrådet kartlegger hvilke muligheter Hurdalserklæringen gir for å gjennomføre tiltak og prosjekter i tråd med ny strategi og handlingsplan

**NAMDAL
REGIONRÅD**

NAMDAL REGIONRÅD

Daglig leder Narve Nordmelan

Tlf. 913 08 561

E-post: narve.nordmelan@namdalregionrad.no

namdalregionrad.no